
Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій
Кафедра журналістики та філології

Ministry of Education of Ukraine
Sumy State University
Faculty of Foreign Philology
and Social Communications
Department of Journalism and Philology

XII

ЖУРНАЛІСТСЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ: СВІТОВІ ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ

ДВАНАДЦЯТА МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

JOURNALISM EDUCATION IN UKRINE: WORLD-PROFESSIONAL STANDARDS

THE XIIth INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE

Суми, 8–9 червня 2016
Sumy, 8–9 June 2016

3. Попова О. Ю. Функціонування газетної періодичної преси Радянської України (кінець 1920-х – 1930-х рр.) : тенденції, механізми, практики / О. Ю. Попова // Гілея : науковий вісник : зб. наук. праць – К., 2013. – Вип. 68. – С. 53–59.

4. Сипченко І. В. Преса Сумщини 20–30-х рр. ХХ ст. (типологічна характеристика та жанрово-стильові особливості) : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. наук із соц. комунік. : спец. 27.00.04 «Теорія та історія журналістики» / І. В. Сипченко. – Дніпропетровськ., 2014. – 19 с.

ЦИТАТА «ДНЯ» У КОНТЕКСТІ КОНТЕНТУ ВИДАННЯ

Олена Ткаченко,

докт. філол. наук, проф. СумДУ

Людмила Герман,

студентка 2 курсу СумДУ, МДМ-41

Вивчається роль та місце цитати «Дня» у всеукраїнській щоденній газеті «День» (на матеріалі одного номера.)

Ключові слова: якісна преса, цитата, газета «День», контент.

THE QUOTE «DAY» IN THE CONTEXT OF EDITION CONTENT

Elena Tkachenko,

Professor, Doctor of Philology Sumy State University

Liudmyla Herman,

1st year student. ЖТМ-51

We study the role and place of quotation “Day” in the Ukrainian daily newspaper “The Day” (based in the materials of one issue.)

Keywords: quality press, quote, the newspaper “The Day”, content.

У сучасному світовому інформаційному просторі важливу роль відіграють якісні видання. Серед українських ЗМІ – це газета «День», яка, на наш погляд, закріпила за собою звання лідера щоденної якісної преси і має стійкий високий рейтинг і в Україні, і за кордоном.

Якісна преса як проблема комунікативістики постійно перебуває у полі зору науковців, зокрема таких як Б. Потятиник, В. Здоровага, В. Різун, Н. Гранкіна та ін. Що стосується газети «День», то окремі аспекти її функціонування досліджували Я. Лещинина [4] та О. Оленицька [5]. Усе це засвідчує *актуальність* обраної теми.

Мета нашого дослідження – визначити роль та місце цитати «Дня» в контексті контенту видання на основі теорії порядку денного.

Об’єкт дослідження – контент газети «День», яка репрезентує якісні українські видання.

Предмет дослідження – цитата «Дня» як новий журналістський матеріал.

Метод дослідження – контент-аналіз.

Газета «День» – щоденна суспільно-політична всеукраїнська газета, що виходить чотири рази на тиждень. Містить як поточні новини, так і аналітичну інформацію. Як зазначено на офіційному сайті, газета першою в Україні стала членом асоціації «Синдикат» – престижної міжнародної газетної асоціації, до якої входять 170 газет із 92 країн світу, серед яких французькі «Le Figaro» і «Le Monde»,

австрійська «Der Standard», німецькі «Die Welt» і «Handelsblatt», британська «Guardian» та інші якісні видання [6].

Контент номера структурований за рубриками: перша – «День України» – займає одну сторінку; до рубрики входять матеріали про події в Україні: «Витончені філософські звуки», «Початок кінця «Опоблоку», «Вперше – найкращий», «Союз українців – у Маріуполі», «Сьогодні – перший день весни».

До рубрики «День планети», яка займає одну сторінку, належать публікації, що стосуються новин у світі: «Про нову атмосферу в Ірані», інформації для рубрик «Заява дня», «Поворот дня», «Референдум дня».

Рубрика «Подобиці» розкриває суть подій крізь призму аналізу їх причин та наслідків, займає одну сторінку: «У депутати до агресора», «Якою країною ми хочемо бути», «Не боятися», «Фотофакт».

У рубриці «Суспільство» містяться публікації щодо важливих подій для суспільства екологічної та просвітницької тематики: «Втрати і надії Сасика», «Уздвож фотовиставки газети «День». Рубрика займає одну сторінку.

Рубрика «Культура» займає дві сторінки, до неї входять публікації зі світу театру, музики, кіно: «Посаг кохання», У Чернівцях відбудеться кінофестиваль «Іванова переберія», «Витанки Дарії Альошкіної».

У рубриці «Економіка» розкривається суть проблем та ситуацій з аналогічної тематики: «Космічний» скандал у Дніпропетровську», «Захищайте пін-код доло-нею», «Світова енергетика», «Економіка vs Екологія». Рубрика займає дві сторінки номера.

Під рубрикою «Світові дискусії» містяться публікації, які стосуються актуальних проблем України в контексті відносин зі світовою спільнотою: «Контроль у поєднанні з підтримкою», «Про турецькі принципи», «Український тиждень... Вперше у Європарламенті», «Фотофакт». Рубрика охоплює дві сторінки.

Остання рубрика – «Тайм-аут» – містить новини світу кінематографу, повідомляє про події дня в історії, займає одну сторінку.

Зрозуміло, що увесь контент видання спрямований на привертання уваги громадськості до нагальних проблем. Як зазначає дослідник В. Іванов, саме мас-медіа «...не лише повідомляють про подію, а й визначають міру важливості тієї чи іншої події для аудиторії [3, 198].

Кожен номер газети «День» містить цитату, яка розміщена на першій сторінці поряд із логотипом. Зазвичай цитата виділена кольоровим фоном, крім текстової інформації містить і візуальну – портрет її автора, а також посилання. Варто зазначити, що «цитата – точний, дослівний уривок з якого-небудь тексту» [1, 1364].

Для аналізу цитати «Дня» ми залучили 36-й номер від 1 березня 2016 року: «Ганна Гопко, народний депутат, голова комітету в закордонних справах Верховної Ради: «Зовнішнє управління і західний контроль – це різні речі. Дієвий контроль у поєднанні з дієвою підтримкою України на шляху реформ – ось формула, яка є взаємовигідною і враховує інтереси як Заходу, так і незалежної України». [2, с.10].

Автор цитати – українська громадська діячка і журналістка, народний депутат України, координатор Коаліції громадських організацій та ініціатив «За вільну від тютюнового диму Україну», співзасновник регіонального центру громадянського представництва «Життя», координатор міжнародної громадської організації «Кампанії за майбутнє дітей без куріння», консультант секретаріату Рамкової Конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну (Женева), член правління Центру протидії корупції.

Тема цитати – роль європейської спільноти у проведенні реформ в Україні. Ідея полягає в тому, що допомога Європи має бути вигідною обом сторонам.

У 36-му номері ми налічили 24 матеріали друкованого контенту, які стосуються актуальних подій дня в Україні. Сім матеріалів стосуються новин у Україні та світі, сім – аналізу актуальних подій та ситуацій, шість відносяться до культурної та суспільної тематики, чотири – до економічної.

До теми цитати мають відношення чотири журналістські матеріали. Цитата є уривком із матеріалу Ганни Гопко під назвою «Контроль у поєднанні з підтримкою», який відноситься до рубрики «Світові дискусії» [2, с.10].

У публікації мова йде про ймовірність в Україні зовнішнього управління, про потребу запровадження якого заявив Міхеїл Саакашвілі, мотивуючи це неспроможністю українців управляти державою.

На думку Ганни Гопко, зовнішнє управління – це ознака колоній чи напівколоній. А незалежна держава повинна реалізовувати управління самі, використовуючи власні ресурси: «Україна не має стати колонією Заходу, а самостійно впроваджувати реформи й слідувати по обраному курсу, а Захід з свого боку міг би у вигляді допомоги більш жорстко вимагати результатів реформ» [2, с.10].

Проблеми, порушеної Г. Гопко, торкається й публікація Валентина Торби під назвою «Якою країною ми хочемо бути», який розміщений під рубрикою «Подробиці», підрубрика «Ситуація» [2, с.4]. У статті мова йде про надання прихистку 250 сирійським біженцям у Яготині під Києвом. Для цього спеціально виділили гуртожиток, який попередньо був обіцяний біженцям із Донбасу. Журналіст описує конфлікт, що виник навколо цього. Автор пише: «З'ясувалося, країна, що очевидно не здатна вирішити проблему «внутрішньо переміщених осіб», демонструє Європі неабияку толерантність і піклування за переселенців із Близького Сходу, який для когось виявився ближчим за свій український схід» [2, с.4].

Теми цитати «Дня» стосуються й дві публікації Миколи Сірука. Перша – під назвою «Про Турецькі принципи», рубрика «Світові дискусії», [2, с.11]. Посол Туреччини в Україні Йонет Джан Тезель у розмові з журналістом «Дня» охарактеризував перспективи українсько-турецьких відносин. Державний діяч офіційно заявив, що Україна не просто сусідня країна, а держава, відносини з якою мають стратегічний характер: «Ми в нашому посольстві щиро радіємо, що відносини розвиваються. Існує багато взаємодоповнюваності між нашими економіками, водночас з обох сторін є конкурентні переваги. За правильного застосування потенціал може принести вигоду для обох сторін...» [2, с.11].

Друга публікація Миколи Сірука під назвою «Український тиждень» вперше у Європарламенті» також розміщена під рубрикою «Світові дискусії» [2, с.11]. У матеріалі мова йде про березневу Брюссельську конференцію, присвячену питанню підвищення ефективності роботи українського парламенту. Головний акцент матеріалу – сподівання, що експертна допомога Європарламенту спонукає українських депутатів почнуть ухвалювати «якісні закони, котрі почнуть змінювати країну», а Верховна Рада стане «відкритою і публічною» [2, с.11].

Щодо візуального контенту номера, то загалом ми налічили 25 візуальних елементів. З них – 22 фото (п'ять портретних), два малюнки та одна діаграма. Матеріали, які мають безпосереднє відношення до цитати «Дня», супроводжуються візуальними елементами. Десять зображень ілюструють матеріали культурної тематики, сім – новинні матеріали, сім – аналітичні (також сюди входить діаграма та портретні фото авторів публікацій), також портретне фото розміщено у цитаті на першій шпальті.

Крім цього, на першій шпальті номера розміщені ще три візуальні елементи, які виконують важливу функцію – аносування актуальних матеріалів та привернення уваги читача. Перше зображення – малюнок-образ ЄС Марчіна Бонзаровича виконує функцію анонсу до проаналізованого матеріалу Валентина Торби «Якою

країною ми хочемо бути», рубрика «Подобиці», [2, с.4]. Друге – малюнок із соціальної мережі «Фейсбук» на тему «Весна» Володимира Дороша анонсує матеріал «Сьогодні – перший день весни!», рубрика «День України» [2, с.2].

Фотопортрет Віталія Дяківа – героя матеріалу Дмитра Плахти «Не боятися», рубрика «Подобиці» [2, с.5], – також анонсує публікацію.

Крім того, два фото номери з рубрики «Фотофакт» не просто ілюструють та доповнюють текстовий матеріал, а й функціонують як самостійний журналістський продукт: зображення міста Широкиного після відходу бойовиків та зображення поляків з транспарантами на мітингу у Гданську [2, 11].

Джерела візуального контенту номера – власні доробки журналістів видання, читачів з соціальних мереж, інформаційні агентства (приміром Рейтер) та державні організації (Національний олімпійський комітет України).

З огляду на вище зазначене можна зробити висновок, що цитата «Дня» у номері 36 відіграє важливу роль передусім тим, що привертає увагу до актуальних та важливих проблем. Тема, яку порушує цитата, прямо простежується у чотирьох матеріалах – це три аналітичні статті та розширена замітка, що складає 16 % друкованого контенту. Усі публікації супроводжуються візуальними елементами, які посилюють ефект впливу. Таким чином, можна сказати, що цитата «Дня» актуалізує й оголює важливі проблеми, що відображені в контенті номера: проведення реформ, співпраця із світовою спільнотою, перспективи Євроінтеграції, які й певним чином формують порядок денний, привертаючи до них увагу аудиторії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
2. «День». – 2016. – №36.
3. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: [навч. посібник] / В. Іванов. – Київ: Центр Вільної Преси, 2010. – 258 с.
4. Лещинина Я. Мовне вираження інтелектуалізму преси у виданнях бібліотеки редакції газети «День» «Екстракт 150» та «Екстракт +200» [Електронний ресурс] / Я. Лещинина – Режим доступу до ресурсу: http://journal.mandrivets.com/images/file/Lesh13_5.pdf.
5. Оленицька О. Р. Висвітлення міжнародної інформації на сторінках деяких українських газет [Електронний ресурс] / О. Р. Оленицька // Електронна бібліотека Інституту журналістики – Режим доступу до ресурсу: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1013>.
6. Синдикат якості [Електронний ресурс] // «День». – 2002. – №230 – Режим доступу до ресурсу: <http://day.kyiv.ua/uk/article/nota-bene/sindikatyakosti>

СОЦІОКОМУНІКАТИВНА СУТНІСТЬ ГАЗЕТИ «ДЕНЬ» (НА МАТЕРІАЛІ ОДНОГО НОМЕРА №187-188 ВІД 16-17 ЖОВТНЯ 2015)

Олена Ткаченко,

докт. філол. наук, проф. СумДУ

Олена Вечканова,

студентка 1 курсу СумДУ, ЖТМ-51

Розглядається соціокомунікативна сутність (контентне наповнення) одного номеру щоденної всеукраїнської газети «День», з'ясовується її вплив на формування громадської думки.

Ключові слова: інформація, соціокомунікативна сутність, суспільно-політичне видання, контент, газета.